

**Міністерство освіти і науки України
Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні відбіркової комісії
Горлівського інституту іноземних мов
Протокол № 5
від «18» квітня 2025 р.

Голова Відбіркової комісії

Т. М. Марченко
М.П.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)
З ГЕОГРАФІЇ**

для вступників на денну й заочну форми здобуття освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	4
ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАПИТАНЬ	4
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	5
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	8

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з географії на денну та заочну форми здобуття освіти ступеня бакалавра розроблена з урахуванням основних складових системи географічних наук, мети, змісту та результатів навчально-пізнавальної діяльності. Вона охоплює шкільний курс географії.

Метою вступного випробування є визначення фактичної відповідності підготовки вступника вимогам першого (бакалаврського) рівня. Програма передбачає перевірку рівня сформованості географічних компетентностей, до елементів якої належить:

Основні компетентності у природничих науках і технологіях - вміння пояснювати явища в живій природі, використовуючи наукове мислення; самостійно чи в групі досліджувати живу природу, аналізувати і визначати проблеми довкілля; оцінювати значення географії для сталого розвитку та розв'язання глобальних проблем;

Географічна компетентність — обізнаність у географічних закономірностях та глибокі знання з географії, уміння самостійно вирішувати конкретні географічні проблеми і практично використовувати географічну інформацію і географічні знання у практичній діяльності і повсякденному житті.

Картографічна компетентність - вміння використовувати засвоєні картографічні знання, уміння і навички для вирішення практичних і теоретичних завдань в реальних умовах життя;

Просторова компетентність - уміння орієнтуватися в географічному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;

Інформаційно-цифрова компетентність - вміння використовувати сучасні цифрові технології і пристрої для спостереження за довкіллям, явищами і процесами в суспільстві і живій природі; створювати інформаційні продукти природничо-географічного та суспільно- географічного спрямування; шукати, обробляти і зберігати інформацію географічного характеру, критично оцінюючи її;

Логічна компетентність — уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу і пояснення географічних явищ та процесів, ставити запитання та шукати відповіді;

Ініціативність і підприємливість - вміння генерувати ідеї й ініціативи щодо проектної та винахідницької діяльності, ефективного використання природних ресурсів; прогнозувати вплив географічних процесів і закономірностей на розвиток технологій, нових напрямів підприємництва; нівелювати ризики і

використовувати можливості для створення цінностей для себе та інших у довкіллі.

Соціальна та громадянська компетентності — уміння співпрацювати з іншими над реалізацією географічних проектів, розв'язанням проблеми довкілля, залучаючи місцеву громаду.

Екологічна компетентність - працювати в команді під час реалізації географічних проектів, застосовувати набутий досвід задля збереження власного здоров'я та здоров'я інших, оцінювати значення географічної науки для забезпечення добробуту людства.

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування з географії проводиться у формі співбесіди за однією із 30-ти тем, зазначених далі в цій програмі.

ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАПИТАНЬ

(складено на основі: «Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з географії, здобутих на основі повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 р. № 696)

1. Географія як наука, розвиток географічних досліджень.
2. Способи зображення Землі. Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети.
3. Літосфера та рельєф.
4. Атмосфера та клімат.
5. Гідросфера та її основні складові.
6. Біосфера та ґрунти.
7. Природні комплекси. Географічна оболонка Землі.
8. Океани: Тихий океан. Атлантичний океан, Індійський океан. Північний Льодовитий океан.
9. Материки: Африка.
10. Материки: Південна і Північна Америка.
11. Материки: Євразія.
12. Материки: Австралія та Антарктида.
13. Географічне положення, формування території України.
14. Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси України.
15. Клімат і кліматичні ресурси.
16. Води суходолу і водні ресурси, ґрунти та ґрунтові ресурси України.

17. Рослинний і тваринний світ, ландшафти України.
18. Природокористування. Використання природно-ресурсного потенціалу
19. України.
20. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України.
21. Розселення. Густота населення в світі й Україні.
22. Етнічний і релігійний склад населення в світі та Україні.
23. Зайнятість населення в світі й Україні.
24. Національна економіка України і світове господарство.
25. Первинний сектор господарства в світі та Україні: сільське і лісове господарство, добувна промисловість.
26. Вторинний сектор господарства в світі та Україні: виробництво та постачання електроенергії, металургійне виробництво, виробництво машин та устаткування.
27. Вторинний сектор господарства в світі та Україні: хімічне виробництво, виробництво деревини, паперу, будівельних матеріалів, тканин, одягу, взуття, харчових продуктів.
28. Третинний сектор господарства в світі та Україні: транспорт, туризм.
29. Третинний сектор господарства в світі та Україні: торгівля, фінансові послуги, комп'ютерне програмування, наукова діяльність, освіта, охорона здоров'я.
30. Регіони світу (економіко-географічна характеристика): Європа, Азія, Америка, Океанія, Африка.
31. Країни світу (економіко-географічна характеристика).
32. Глобальні проблеми людства. Сталий розвиток як стратегія людства на ХХІ століття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ВСТУПНИКІВ

Бали/рівень	Критерії оцінювання
200 балів	Вступник володіє ґрунтовними географічними знаннями у межах вимог навчальної програми; висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки й узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує.
195 балів	Вступник володіє глибокими географічними знаннями у межах вимог навчальної програми;
	висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує

	природні та суспільні явища, робить відповідні висновки й узагальнення; вільно володіє картографічною інформацією.
190 балів	Вступник має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, аргументує свої твердження і висновки, вміє працювати з рекомендованими вчителем джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію.
185 балів	Вступник має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує відповідну термінологію, аргументує свої твердження і висновки, вміє працювати з рекомендованими вчителем джерелами географічної інформації; на достатньому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію.
180 балів	Вступник усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; пояснює прикладне значення географічних знань, дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання; вільно застосовує більшість географічних понять та може їх класифікувати; добре володіє картографічним матеріалом.
175 балів	Вступник усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; пояснює прикладне значення географічних знань, дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання; застосовує більшість географічних понять та може їх класифікувати; володіє картографічним матеріалом.
170 балів	Вступник на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі й господарстві; майже безпомилково працює з картографічним матеріалом.
165 балів	Вступник на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, може застосовувати його для виконання практичних робіт; має певні уявлення про компоненти

	природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі й господарстві; при роботі з картографічним матеріалом допускає одну-дві помилки.
160 балів	Вступник засвоїв основні уявлення, поняття і категорії географічної науки про Землю та господарську діяльність людини; застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і населення, показує їх зміну у часі; вміє наводити приклади щодо людини і природи; знає обов'язкову географічну номенклатуру.
155 балів	Вступник засвоїв основні уявлення, поняття і категорії географічної науки про Землю та господарську діяльність людини; застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і населення; вміє наводити певні приклади щодо людини і природи; достатньо володіє картографічним матеріалом.
150 балів	Вступник має достатні географічні знання і застосовує їх для вирішення стандартних ситуацій; має цілісне уявлення про природні та суспільні явища, вміє вести спостереження за навколишнім середовищем; достатньо володіє картографічним матеріалом.
145 балів	Вступник самостійно дає більшість визначень, передбачених темою уроку, відтворює значну частину вивченого матеріалу відповідно до його викладу в підручнику; з допомогою вчителя виявляє причинно-наслідкові зв'язки, ілюструє їх власними прикладами; на середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою.
140 балів	Вступник дає частину визначень, передбачених темою уроку, відтворює значну частину вивченого матеріалу відповідно до його викладу в підручнику; з допомогою вчителя виявляє причинно-наслідкові зв'язки; на середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою.
135 балів	Вступник відтворює частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує географічні об'єкти чи явища за типовим планом;

	намагається робити висновки без підтвердження їх прикладами; частково володіє обов'язковою географічною номенклатурою.
130 балів	Вступник відтворює текст підручника, дає визначення основних понять і термінів з допомогою вчителя; називає, відповідно до теми конкретного уроку, компоненти географічної оболонки та складові господарства; під час відповіді користується географічною картою.
125 балів	Вступник частково відтворює текст підручника, дає нечітке визначення основних понять і термінів з допомогою вчителя; називає, відповідно до теми конкретного уроку, компоненти географічної оболонки та складові господарства; під час відповіді намагається користуватися географічною картою.
120 балів	Вступник у деяких випадках дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; з допомогою вчителя знаходить їх на карті, може самостійно розрізнити окремі географічні поняття.
0 балів	Вступник відмовляється/ не може надати відповідь.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безуглий В.В., Костащук І.І. Географія. Комплексна підготовка. + Інтерактивні тести. ЗНО 2023. Київ: Генеза, 2022. 304 с.
2. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Географія. Довідник + тести: повний повторювальний курс, підготовка до ЗНО. Львів: Абетка, 2024. 888 с.
3. Кузишин А., Заячук О. Географія: комплексне видання для підготовки до НМТ/ЗНО. Тернопіль: Підручники і посібники, 2024. 432 с.
4. Місюра Т. 100 тем. Довідник. Експрес-допомога до ЗНО. Харків: АССА, 2020. 192 с.
5. Яценко В. Географія. Довідник абітурієнта для підготовки до ЗНО та НМТ 2025. Тернопіль: Видавництво «Богдан», 2025. 264 с.